

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Jitky Zavřelové a Milana Podhrázkého, v právní věci žalobkyně: **N. B.**, zastoupena JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 7. 2020, čj. CPR-39608-3/ČJ-2019-930310-V238, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2020, čj. 16 A 37/2020-23, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím Krajského ředitelství policie hl. města Prahy (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 12. 9. 2019, čj. KRPA-321526-14/ČJ-2019-000022-ZAM bylo rozhodnuto o správním vyhoštění žalobkyně (dále „stěžovatelce“) jednak podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 a zároveň také podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Stěžovatelce byla rovněž stanovena doba 2 let, po kterou jí nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a také doba k vycestování z území ČR v délce 15 dnů.

[2] Žalovaná k odvolání stěžovatelky v záhlaví uvedeným rozhodnutím provedla formulační úpravu výroku a změnila výrok tak, že se stěžovatelce stanoví doba k vycestování z území ČR do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí. Ve zbytku žalovaná rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdila.

[3] Toto rozhodnutí žalované napadla stěžovatelka žalobou u Městského soudu v Praze, který ji shora uvedeným rozsudkem zamítl.

[4] Proti rozsudku krajského soudu podala stěžovatelka kasační stížnost. Současně s podáním kasační stížnosti požádala o přiznání odkladného účinku podle § 73 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s § 120 s. ř. s. Návrh odůvodnila tím, že nepřiznání odkladného účinku by pro ni představovalo větší újmu, než může vzniknout jiným osobám. Stěžovatelka by totiž v návaznosti na vydání napadeného rozsudku pozbyla oprávnění k pobytu v ČR, kterou by musela opustit, aniž by se mohla podílet na řízení o kasační stížnosti, čímž bude zkrácena na svých právech. Přiznání odkladného účinku je rovněž v souladu s veřejným zájmem, a to i z důvodu probíhající epidemie, za které jsou mezistátní cesty nežádoucí.

[5] Žalovaná ve svém vyjádření navrhla nepřiznání odkladného účinku. Jeho přiznání by totiž bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, aby se v ČR zdržovali pouze cizinci, kteří dodržují právní předpisy. Navíc pokud má mít správní vyhoštění náležitý efekt, musí jeho účinky nastat co nejdříve po zjištění protiprávního jednání. Při oddalování vycestování se cizinci jinak často pokouší o zintenzivnění rodinných vazeb, aby dosáhli nemožnosti vydat rozhodnutí o správním vyhoštění z důvodů nepřiměřeného zásahu do soukromého nebo rodinného života (§ 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců).

[6] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku následujícím způsobem. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. soud přizná na návrh stěžovatelky po vyjádření žalovaného usnesením kasační stížnosti odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozsudku krajského soudu znamenaly pro stěžovatelku nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Zákon tedy pro přiznání odkladného účinku stanoví celkem tři předpoklady: výkon nebo jiné právní následky rozsudku by pro stěžovatelku znamenaly újmu; tato újma je pro stěžovatelku nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě soud nepřezkoumává v mezích kasačních námitek kasační stížností napadené výroky rozsudku (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), ale zjišťuje jen existenci uvedených zákonných předpokladů pro přiznání odkladného účinku. Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku je podle své povahy dočasným rozhodnutím, neboť platí do doby pravomocného skončení řízení ve věci samé.

[9] Tvrdit a osvědčit první z předpokladů pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, tj. že výkon nebo jiné právní následky rozsudku by pro stěžovatelku znamenaly újmu, je povinna stěžovatelka, která se přiznání odkladného účinku domáhá svým návrhem; nestačí tak v návrhu toliko poukázat na možnost vzniku újmy. Vznik újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem napadeného rozsudku či jiným právním následkem plynoucím z rozsudku, popř. z rozsudkem krajského soudu aprobovaného rozhodnutí. Zároveň musí jít o následek určité intenzity, aby jej bylo vůbec možno označit za újmu, kdy zákon hovoří o újmě „nepoměrně větší“. To má svou logiku, protože v řízeních, v nichž není vyhověno žádosti účastníka, případně je mu zrušeno či omezeno nějaké oprávnění nebo uloženo opatření či správní trest, na účastníka pochopitelně budou doléhat právní následky negativního rozhodnutí – ať by byly seabemírnější – tíživěji než na veškeré další osoby, kterých se rozhodnutí vůbec netýká.

[10] Žaloba proti rozhodnutí správním o vyhoštění má odkladný účinek ze zákona (§ 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců). Oproti tomu kasační stížnost v téže věci odkladný účinek nemá a Nejvyšší správní soud rozhoduje o jeho přiznání v souladu s výše citovanými ustanoveními. Podle judikatury zdejšího soudu však existují určité zvláštnosti ve vztahu k přiznávání odkladného účinku kasačním stížnostem ve věcech správního vyhoštění. Tato rozhodovací praxe je k přiznávání odkladných účinků poměrně vstřícná, protože zde právní důsledky správního rozhodnutí doléhají na stěžovatelku zvláště tíživě. Nejvyšší správní soud již v usnesení z 19. 11. 2014, čj. 1 Azs 160/2014-25, č. 3169/2015 Sb. NSS, dospěl k závěru, že pokud je přezkoumáváno rozhodnutí o správním vyhoštění, je újma hrozící stěžovatelce při výkonu takového rozhodnutí zřejmá z jeho samotné povahy. Taková újma spočívá jak v zajištění práva na spravedlivý proces, tak práva na respektování soukromého a rodinného života. K existenci takové možné újmy přitom musí zdejší soud přihlídnout i tehdy, jestliže stěžovatelka v návrhu na přiznání odkladného účinku sama netvrdí žádné konkrétní skutkové okolnosti svého případu

pokračování

nebo neoznačí důkazy, jimiž lze prokázat možnost vzniku nenahraditelné újmy vzniklé nepřiznáním odkladného účinku. V usnesení z 29. 5. 2019, čj. 8 Azs 147/2019-22, Nejvyšší správní soud nicméně zdůraznil, že dosavadní judikatura zdejšího soudu ve věcech přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění nemůže být chápána jako důvod pro automatické přiznávání odkladného účinku kdykoliv, kdy o něj stěžovatelka požádá, aniž by soud ve věci zkoumal naplnění výše uvedených požadavků stanovených § 73 odst. 2 s. ř. s. (ve spojení s § 120 téhož zákona). Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku je pak třeba brát v úvahu také nedávné usnesení rozšířeného senátu z 16. 6. 2020, čj. 8 Azs 339/2019-38, v němž dospěl rozšířený senát k tomu, že obecně vyjádřený zájem stěžovatelky na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či její právo být v kontaktu s advokátem nemohou být bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil návrh stěžovatelky na přiznání odkladného účinku ve světle výše popsané právní úpravy a judikatury následujícím způsobem. Na prvním místě se zabýval nutností osobního kontaktu stěžovatelky s jejím zástupcem a osobní účasti na řízení. Tyto stěžovatelkou uváděné okolnosti nezakládají důvody pro přiznání odkladného účinku. Jak vyplývá z výše uvedeného usnesení rozšířeného senátu čj. 8 Azs 339/2019-38, stěžovatelka se může se zástupcem po vzájemné domluvě setkat osobně také v zahraničí, popř. využít moderních prostředků komunikace, které v dnešní době umožňují bez zvýšených finančních nároků komunikaci na úrovni téměř srovnatelné s osobním setkáním. Pokud jde o osobní vystupování stěžovatelky při jednání, je třeba uvést, že Nejvyšší správní soud rozhoduje o kasačních stížnostech zpravidla bez jednání (§ 109 odst. 2 s. ř. s.).

[12] Kromě účasti na řízení o kasační stížnosti pak stěžovatelka uvedla jen důvod, spočívající v nevhodnosti cestování během epidemie. Stěžovatelka by v případě nepřiznání odkladného účinku musela odcestovat z ČR, patrně do Moldavské republiky, jejíž je občankou. Tento důvod by za lepší epidemiologické situace nepostačoval pro přiznání odkladného účinku ani při sníženém standardu pro přiznávání odkladných účinků, uplatňovaným u správního vyhoštění, protože stěžovatelka je relativně nízkého věku a vzhledem k absenci rodinných vazeb v ČR by patrně cestovala sama (na rozdíl např. od situace posuzované v usnesení Nejvyššího správního soudu ze 4. 11. 2020, čj. 8 Azs 200/2020 – 34, kde k epidemii přistupovaly další okolnosti, zejména péče o dítě ve věku 2 let). V současnosti (začátek listopadu 2020) je nicméně epidemiologická situace v ČR extrémně špatná a situace v okolních zemích je jen o něco lepší. Řada zemí uplatňuje značné omezení vstupu cizinců, do Moldavské republiky je pak obvykle třeba cestovat přes tři další státy. Současně je značně omezena letecká doprava. Za těchto zcela mimořádných okolností tedy Nejvyšší správní soud posoudil nutnost vycestovat do Moldavské republiky za současné epidemiologické situace jako újmu relevantní pro přiznání odkladného účinku.

[13] Nejvyšší správní soud zároveň neshledal, že by přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti vznikla újma jiným osobám či byl zásadně narušen veřejný zájem. Žalovaná ve vyjádření uplatnila totožnou argumentaci, se kterou se již zdejší soud ve své rozhodovací praxi opakovaně zabýval a dospěl k závěru, že sama o sobě nepostačuje k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku (viz usnesení ze 7. 5. 2020, čj. 4 Azs 108/2020-23, či z 15. 6. 2020, čj. 7 Azs 108/2020-26). Odkladný účinek kasační stížnosti neznemožní definitivně výkon správního rozhodnutí, neboť přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti se účinky napadeného rozhodnutí toliko odkládají. I v případě, že je správní rozhodnutí vydáno ve veřejném zájmu, neznamená nutně odklad jeho účinků rozpor s takovýmto veřejným zájmem. K naplnění veřejného zájmu totiž může postačovat i pozdější nastoupení účinků správního rozhodnutí. Žalovaná ostatně nevysvětlila, jakou konkrétní hrozbu by pobyt stěžovatelky v ČR představoval a nevyjádřila se ani k poukazu stěžovatelky na probíhající epidemii. Povinností

žalované je přitom hájit v řízení o návrhu na přiznání odkladného účinku veřejný zájem. Lze proto důvodně předpokládat, že v tuto chvíli ani podle žalované nepředstavuje stěžovatelka a její pobyt na území ČR ohrožení důležitého veřejného zájmu.

[14] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnosti přiznal odkladný účinek, protože byly splněny všechny tři podmínky: (1) právní následky by pro stěžovatelku znamenaly újmu vzhledem k současným extrémním obtížím spojených s vycestováním, (2) tato újma není větší, než újma, která může vzniknout jiným osobám – vznik žádné takové újmy nehrozí, (3) přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, jak je vyloženo výše.

[15] Zbývá doplnit, že rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku je rozhodnutím dočasné povahy a nelze z něj jakkoli předjímat budoucí meritorní rozhodnutí o podané kasační stížnosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, čj. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS). Usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 11. listopadu 2020

Petr Mikeš
předseda senátu